

Women of Colour Resist: *het activisme van gekleurde vrouwen in Europa onder de loep*

Samenvatting, December 2021 - Akwugo Emejulu and Leah Bassel

Inleiding

Women of Colour Resist is een grensoverschrijdend, vergelijkend onderzoeksproject dat bestudeert hoe gekleurde vrouwelijke activisten in België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk een strategie opstellen, zich organiseren en actie ondernemen tegen besparingen, tegen extreem rechts en voor de rechten van migranten. De zes landen in ons onderzoek zijn momenteel op een of andere manier ontwricht door een combinatie van besparingen, verzet tegen migratie en een onliberaal beleid. Met ons project proberen we om het activisme van gekleurde vrouwen zichtbaar te maken. Samen met zes onderzoeksassistenten die het veldwerk op zich hebben genomen, hebben we 167 interviews en focusgroepinterviews afgenomen en hebben we de activiteit op sociale media van de activisten geanalyseerd van mei 2019 tot januari 2020.

Belangrijkste bevindingen

- Heel wat van de activisten die aan dit project hebben deelgenomen, zijn politiek volwassen geworden door te leren hoe ze het racisme dat ze ervaren onder woorden moeten brengen en benoemen. Vooral in Europees continentaal verband is dit heel erg belangrijk omdat de dynamiek van ras en racisme vaak mondood gemaakt en ontkend wordt. Er bestaat geen overeengekomen lexicon bij het grote publiek voor het identificeren, beschrijven en bestrijden van racisme, in tegenstelling tot seksisme en homofobie.
- De Black Lives Matter-beweging is geen 'illegale' import van de Noord-Amerikaanse rassenpolitiek naar Europa, maar wel een ruimte voor onderlinge uitwisseling, peer learning en dialoog tussen zwarte activisten overal ter wereld waarbij ideeën, strategieën en tactieken gedeeld worden.
- Een sectoroverschrijdend aandachtspunt in al onze onderzoekscentra was dat activisten probeerden om solidariteit binnen de verschillende groepen tot stand te brengen en in stand te houden. Soms zijn ze daarin geslaagd, soms ook niet. Tal van activisten in dit onderzoek maakten zich zorgen over de uitdaging van solidariteit, nl. de poging om het begrip te definiëren en hoe je dat moet opleggen en ondersteunen. Een belangrijke opmerking is dat solidariteitswerk niet enkel een uitdaging was in de coalities waarin onze activisten actief waren en die samengesteld waren uit meerdere rassen, meerdere etnische groepen en meerdere categorieën, maar ook binnen hun eigen antiracistische, feministische en antifascistische niche-netwerken.
- Het lang aanslepende probleem waarbij heel wat radicale linkse activisten weerstand bieden tegen antiracistische en intersectionele analyses, ze ontkennen en van tafel vegen, blijft een groot obstakel voor het solidariteitswerk met gekleurde vrouwen. Maar zelfs in de ruimtes die door gekleurde vrouwen gecreëerd werden, waren er nog steeds groepen achtergesteld. Dit is het bewijs van hoe complex solidariteitswerk wel is.

- Ijveren voor plezier, vreugde en vieren is radicale politiek, want deze activiteiten vormen een essentieel onderdeel van aanhoudend en vaak demoraliserend en gevaarlijk activisme op lange termijn.
- Elke nieuwe generatie activisten moet schijnbaar zelf de geschiedenis van het activisme van gekleurde vrouwen in Europa ontdekken. Door archiefwerk te bevorderen waarbij de geschiedenis van het activisme van gekleurde vrouwen wordt gedocumenteerd, verzameld en bewaard, blijven we er aandacht aan besteden en dat is van cruciaal belang voor het activisme, zowel nu als in de toekomst.